

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/143)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 725, 6/414

14 . II . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinin değiştirilmesine dair Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 23 . I . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
R. Peker

Gerekçe

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesi :

Herhangi bir emir veya görev dolayısıyla uçuş yaparken gerek sukut ve gerek uçuşun yerde ve havadaki diğer sebepleriyle mâlûl kalan pilot olan ve olmıyan uçucularla hava sınıflarında görevli askerî memurlar ve uçuş yapan haritacı subay ve haritacı askerî memurların emeklilik aylıklarının hesabında bir üst rütbe ve derece üzerinden ve erden gedikliye kadar olanların emeklilik aylıkları teğmen aylığına ve başgediklilerin emeklilik aylıkları üsteğmen aylığına göre hesap edileceğini ve yukardaki sebeplerden mâlûl kalan aylık ücretli sivil tayyare mühendisleri, sivil pilot, sivil makinistlerin 551 sayılı bilûmum askerî mâlûllerin terfihi hakkındaki kanundan faydalanacağını sağlamaktadır.

Bu suretle kanunda ücretli elemanlar göz önünde tutulmuş olduğu halde ücretten aylığa geçmiş bulunan memurlar hüküm dışında kalmışbulunmaktadır. Bu noksanı gidermek ve icabında görev sebebiyle uçuş yaparak mâlûl kalacak sanatkâr ve diğer işçilerin de aynı haklardan faydalanmalarını sağlamak için bunların da kanun çerçevesi içinde yeralmaları hak ve adalet bakımından zaruri görüldüğünden adı geçen 12 nci maddenin değiştirilmesi için bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/143

Karar No. 23

22 . IV . 1947

Yüksek Başkanlığa

Hava sınıfı subaylarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değişen 12 nci maddesinin değiştirilmesine dair Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 23 . I . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı ve gerekçe Millî Savunma Bakanlığı alâkalı mümessilleri huzuriyle görüşülüp incelendi.

Her ne kadar ; 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinde ; emir veya görev dolayısıyla uçuş yaparken düşen ve gerek yerde ve havada diğer sebeplerle mâlûl kalan pilot ve diğer uçuculara ve hava sınıfında görevli askerî memur ve haritacı subay ve haritacı askerî memurların emeklilik aylıklarının hesabında bir üst rütbe ve derece üzerinden ve erden gedikliye kadar olanların emeklilik aylıkları teğmenler aylığına ve başgediklilerin emeklilik aylıkları üsteğmen aylığına göre hesap edileceğine dair kanunda hükümler olduğu gibi yukarıdaki sebeplerden mâlûl kalan aylık ücretli sivil Tayyare Mühendisleri, sivil pilot sivil makinistlerin 551 sayılı bilûmum askerî mâlûllerin terfihi hakkındaki kanundan faydalanacağına dair hükümler de varsa da ücretten aylığa geçmiş bulunan memurlar hakkında bir hüküm bulunmamaktadır.

Gerek bu noktanın giderilmesi ve icabında görevle uçuş yaparken mâlûl kalan sanatkâr ve diğer bütün işçilerin de aynı haklardan faydalanmaları imkânını sağlamak için kanuna bir hüküm konulması hakkındaki teklif çok yerinde görülmüş ve Komisyonumuzca ittifakla ve aynen kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Savunma Komisyonu

Başkanı Na.		Sözcü
Hatay		Hatay
E. Durukan		E. Durukan
Kâtip		
Erzincan	Ankara	Çankırı
B. K. Çağlar	N. Tınaz	Dr. A. Arkan
Çankırı		Erzincan
Z. Soydemir		Z. Ağça
Gaziantep		Gümüşane
A. Atlı		Ş. Erdoğan
Kars	Kastamonu	Kayseri
H. Tugaç	A. Alptöğün	S. Avgin
Kırklareli	Kocaeli	Konya
K. Doğan	Ş. Okan	Dr. H. Alataş
Kütahya	Mardin	Mardin
M. İspartalıgil	K. Seviüktekin	Dr. A. Uras
Seyhan		Van
S. Tekelioğlu		R. Oktar

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/143
Karar No. 21

22 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun, 4334 sayılı Kanunla tadil olunan 12 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 14 . II . 1947 tarihli ve 6/414 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Millî Savunma Komisyonunun raporiyle birlikte Komisyonumuza havale olunmakla Maliye ve Millî Savunma Bakanlıklarının yetkili temsilcilerinin huzuriyle incelenip görüşüldü.

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesi; herhangi bir emir veya görevle uçuş yaparken gerek sukût ve gerek uçuşun yerdeki ve havadaki sair sebepleriyle mâlûl kalan bütün uçucularla, hava sınıfında müstahdem askerî memurların ve uçuş yapan haritacı subay ve haritacı askerî memurların tekaüt istihkaklarını, mâlûller lehine bazı istisnai esaslara bağlamış ve bu gibi kazalar sebebiyle mâlûl kalan aylık ücretli sivil tayyare mühendisleri, sivil pilot ve sivil makinistlerin de 551 sayılı Kanundan faydalanmalarını sağlamış fakat ücretten aylığa geçirilen ve hukuken askerî memur vasfını ihraz edemiyenlerle diğer sınıflardan olup görev ve emir alarak hava işlerinde çalıştırılan ve bu yüzden aynı mahiyette bir kaza sonucu mâlûl

düşenler hakkında ayrı bir hüküm koymamıştır.

Aynı disipline bağlı olarak aynı görevi gören ve aynı nevi kaza neticesi mâlûl düşen askerî şahısların tekaüt esasları bakımından ayrı muamelelere tâbi tutulması adalete uygun düşmeyeceğinden bu ayrılığı giderici mahiyette olan tasarı Komisyonumuzca esas itibariyle muvafık görülmüş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Hava sınıfı dışındaki sınıfların hava işlerinde çalıştırılmaları salâhiyetli bir makam tarafından verilmiş bir emre dayanacağından birinci maddenin ikinci fıkrasındaki görevli tâbiri emirli ve görevli olarak değiştirilmiş ve 150 liradan aşağı ücretlilerin bir üst derecesi bahis konusu olamayacağından aynı fıkranın E bendine de bu şekilde ücret alanlar hakkında ayrı bir hüküm eklenmiş tasarının diğer hükümleri aynen ve oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve-rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı
İzmir
S. Adalan
Çankırı
R. Dolunay
Konya
S. Çumralı

Sözcü
Samsun
R. Işıtan
Kastamonu
H. Çelen
Kütahya
H. Gedik

Kâtip
Urfa
V. Gerger
Kayseri
K. Gündes
Tokad
C. Kovan

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/143
Karar No. 139

2 . IX . 1947

Yüksek Başkanlığa

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değişen 12 nci maddesine

dair Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 14 . II . 1947 tarihli ve 6/414 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan ka-

nun tasarısı Millî Savunma ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle Millî Savunma Bakanlığının yetkili temsilcileri ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdür Yardımcısı hazırıldığı halde incelenip görüşüldü.

Hükümet gerekçesinde ve Millî Savunma ve Maliye Komisyonları raporlarında belirtildiği gibi 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesi hükümlerinden bütün hava sınıfında görevli olanlar faydalandıkları halde aynı sınıfa mensup olanlardan ücretten aylığa geçmiş bulunan memurlar, makineciler ve sair çeşitli hizmetliler ve bir emirle hava hizmetinde görevlendirilen ordunun diğer sınıfları mensubları tayyare kazaları sonucunda mâlûl kaldıkları takdirde bu 12 nci maddenin temin ettiği haklardan istifade edememektelerdir.

Bir üst derece aylık üzerinden emeklilik hakkı tanıyan ve 551 sayılı bilûmum askerî mâlûllerin terfihi hakkındaki Kanunun uygulanmasını temin eden bu 12 nci madde hükmünden yukarıda arzedilen durumda bulunan hava sınıfı mensubu çeşitli hizmetlilerle bir emirle hava sınıfında görevlendirilen ordu mensublarının da aynı şekilde bir kaza neticesinde mâlûl kalmaları halinde bu haklardan faydalanmalarını temin maksadıyla hazırlandığı yapılan açıklamalardan anlaşılın tasarısı Komisyonumuzca da

kabule değer görülerek Maliye Komisyonu metni görüşmeye esas tutulmuştur.

Çeşitli hizmetlilerden aylıkları 150 liradan aşağı olanların bir barem derecesine intibaklarına imkân olmadığından bunların emekli aylıklarına 25 lira bir zam yapılması esas kabul edilmiş ise de Komisyonumuz, bu madde hükmüne göre erlere dâhl teğmen aylığı üzerinden emeklilik hakkı tanıdığından aylıkları 150 liradan aşağı olanların da bu esasa göre 15 nci derece aylık üzerinden emeklilik işlemlerinin yapılmasını muadelete uygun bularak tasarıda bu esasa göre gereken düzeltmeyi yapmıştır:

Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Edirne	Diyarbakır	İzmir
M. N. Gündüzalp	C. Ekin	M. Birsal
Kâtip		
Ankara	Ankara	Ankara
F. Öymen	N. C. Akkerman	C. Gölet
Aydın	Balıkesir	Bursa
R. Alpman	E. Altan	F. Bük
Diyarbakır	Diyarbakır	Eskişehir
İ. H. Tigrel	Ş. Uluğ	A. Potuoğlu
İzmir	Kastamonu	
S. Dikmen	M. Akalın	
Yozgad	Yozgad	
S. İçöz	A. Sungur	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değişen 12 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 24. VI. 1938 tarihli ve 3485 sayılı Kanunun 23. XII. 1942 tarihli ve 4334 sayılı Kanunla değişen 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Emir ve görev uçuşu yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun görevli olarak tayyarede bulunup gerek uçma ve gerek uçuşun havada ve yerdeki sebeplerinden mâlûl kalanların emeklilik aylıklarının hesa-

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 3485 sayılı Kanunun 4334 sayılı Kanunla değişen 12 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 24. VI. 1938 tarihli ve 3485 sayılı Kanunun 23. XII. 1942 tarihli ve 4334 sayılı Kanunla değişen 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Emir ve görev uçuşu yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirli ve görevli olarak tayyarede bulunup gerek uçma ve gerek uçuşun havada ve yerdeki sebeplerinden mâlûl kalanların emeklilik aylıklarının hesa-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki kanunun 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 24 . VI . 1938 tarihli ve 3485 sayılı Kanununun 23 . XII . 1942 tarihli ve 4334 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir:

Emir ve görev uçuşu yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirli ve görevli olarak tayyarede bulunup gerek uçma ve gerek uçuşun havada ve yerdeki sebeplerinden mâlûl

bında :

A) Subay ve askerî memurlar için bir üst rütbe aylığı;

B) Temditli ve temditsiz başgedikliler için bir üst derece aylığı;

C) Erden başçavuşa kadar olanlar için teğmen aylığı (Er ve başçavuş dâhil);

D) Sivil aylıklı memurlar için bir üst derece aylığı;

E) Çeşitli hizmetliler için emekliliğe esas derecelerinin bir üst derece ücreti;

Esas tutulur.

8 Şubat 1341 tarihli ve 551 sayılı Kanun hükümleri, D ve E fıkralarında sayılan mâlûller hakkında da uygulanır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Millî Savunma Bakanları yürütür.

Başbakan

R. Peker

Devlet Bakanı

M. A. Renda

Millî Savunma Bakanı

C. C. Toydemir

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı

Reşat Ş. Sirer

Ekonomi Bakanı

T. B. Balta

Gümrük ve Tekel Bakanı

T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı

Ş. Koçak

Çalışma Bakanı

Dr. S. Irmak

Devlet Bakanı

Başb. Yardımcısı

M. Ökmen

Adalet Bakanı

Ş. Devrin

İçişleri Bakanı

Ş. Sökmensüer

Maliye Bakanı

H. N. Keşmir

Bayındırlık Bakanı

C. K. İncedayı

Sa. ve So. Y. Bakanı

Tarım Bakanı

F. Kurdoğlu

Ticaret Bakanı

A. İnan

bında :

A) Hükümetin teklifi aynen.

B) Hükümetin teklifi aynen.

C) Hükümetin teklifi aynen.

D) Hükümetin teklifi aynen.

E) Çeşitli hizmetliler için emekliliğe esas ücretlerinin bir üst derece ücreti ve aldıkları ücretler 150 liradan aşağı olanlar için 25 lira zam ile baliğ olacak miktarları;

Esas tutulur.

8. II. 1341 tarihli ve 551 sayılı Kanun hükümleri (D ve E) fıkrasında sayılan mâlûller hakkında da uygulanır.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Millî Savunma Bakanları yürütür.

B. K.

kalanların emeklilik aylıklarının hesabında :

A) Subay ve askerî memurlar için bir üst rütbe aylığı;

B) Temditli ve temditsiz başgedikliler için bir üst derece aylığı;

C) Erden Başçavuşa kadar olanlar için teğmen aylığı (er ve başçavuş dâhil),

D) Sivil aylıklı memurlar için bir üst derece aylığı;

E) Çeşitli hizmetliler için emekliliğe esas ücretlerinin bir üst derece ücreti ve aldıkları ücretler 150 liradan aşağı olanlar için 14 nü ücret derecesi;

Esas tutulur.

8 Şubat 1341 tarihli ve 551 sayılı Kanun hükümleri, yukardaki fıkra hükmü dairesinde mâlûl kalanlardan D ve E bendlerinde sayılanlar hakkında da uygulanır.

MADDED 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun Maliye ve Millî Savunma Bakanları yürütür.